

Information inför lämnande av uppgifter om kommunalt avfall

Sammanfattning

Information om hur uppgifter om kommunalt avfall ska lämnas till Naturvårdsverket samt förtydligande om vilka uppgifter som är obligatoriska enligt NFS 2020:10 Om lämnande av uppgifter om kommunalt avfall. Uppgifter om kommunalt avfall ska lämnas av kommuner och de aktörer som transporterar kommunalt avfall utomlands.

Innehåll

1.	HUR UPPGIFTER OM KOMMUNALT AVFALL SKA LÄMNAS	3
1.1	Lämnande av uppgifter till Naturvårdsverket	3
1.1.1	Via Avfall Web	3
1.1.2	Via alternativt uppgiftslämnande	3
1.1.3	Uppgifter om kommunalt avfall i offentliga miljöer lämnas direkt till Naturvårdsverkets E-tjänsteportal	4
1.1.4	Via särskild undersökning	4
1.1.5	Kvalité på data och kontroll av uppgifter	5
2.	UPPGIFTSSKYLDIGHET FÖR KOMMUNER	6
2.1	Definitionen kommunalt avfall	6
2.2	Kommunernas tillgång till uppgifter	6
2.3	Obligatoriska uppgifter	7
2.3.1	Klassificering av avfall relativt indatakoder i Avfall Web	7
2.3.2	Exkludering av bygg- och rivningsavfall	8
2.3.3	Textilavfall	9
2.3.4	Returpapper	9
2.3.5	Insamlad mängd bioavfall	10
2.3.6	Farligt avfall	11
2.3.7	Restavfall till eftersortering	11
2.3.8	Avfall från gatuhållning	11
2.3.9	Avfall från parkskötsel	12
2.4	Uppgifter om det kommunala avfallets sammansättning	13
2.5	Metoder för beräkning av andel insamlat avfall från hushåll	13
2.5.1	Metod 1: Insamlad mängd enligt vägning vid tömning	13
	Beräkna totala vikter och vikter från hushåll	14
2.5.2	Metod 2: Tömd volym och fyllnadsgrad enligt kundsystem	15
3.	UPPGIFTSSKYLDIGHET FÖR DEN SOM TRANSPORTERAR KOMMUNALT AVFALL UTOMLANDS	17
3.1	Obligatoriska uppgifter	17

1. Hur uppgifter om kommunalt avfall ska lämnas

1.1 Lämnande av uppgifter till Naturvårdsverket

1.1.1 Via Avfall Web

Kommunerna ska enligt [NFS 2020:10](#) lämna uppgifter om kommunalt avfall på det sätt som Naturvårdsverket anger senast den 30 juni. Ett sätt är att uppgifterna årligen lämnas i Avfall Sveriges statistikverktyg Avfall Web senast den 15 april, varifrån Naturvårdsverket sedan får tillgång till uppgifterna. Även kommuner som inte är medlemmar i Avfall Sverige erbjuds möjligheten att lämna uppgifter i Avfall Web.

Kommuner organiserade i kommunalförbund med insamling över kommungränser, som idag lämnar uppgifter samlat för förbundet, kan lämna uppgifter gemensamt för dessa kommuner.

I Avfall Web framgår vilka uppgifter som är obligatoriska att lämna enligt NFS 2020:10. Det finns även en särskild Naturvårdsverket-rapport i Avfall Web som användare kan ta ut som en sammanställning över de obligatoriska uppgifter som kommunen lämnat i systemet, se tabell 1. Detta för att kontrollera att uppgiftsskyldigheten uppfyllts. Rapporten kan skickas som information till kommunens olika funktioner om vilka uppgifter som lämnats och att man fyllt i alla obligatoriska uppgifter.

Vid inhämtning av data från Avfall Web utgår Naturvårdsverket från att användarna följer instruktioner i Avfall Web:s manualer och beskrivning av indatakoder. Det är därför viktigt att kommuner som lämnar uppgifter genom Avfall Web i allt väsentligt följer dessa instruktioner.

1.1.2 Via alternativt uppgiftslämnande

Alla kommuner ska enligt avfallsförordningen senast 30 juni årligen lämna uppgifter om kommunalt avfall till Naturvårdsverket. Vid önskemål erbjuds kommunen ett alternativt sätt att lämna uppgifter direkt till Naturvårdsverket istället för via Avfall Web. Kommunen kontaktar Naturvårdsverket för instruktioner om hur uppgifter kan överlämnas.

I de fall uppgifter enligt NFS 2020:10 inte lämnats i Avfall Web kontaktar Naturvårdsverket aktuell kommun med information om den skyldighet att lämna uppgifter som föreligger samt hur uppgifter kan lämnas senast den 30 juni.

1.1.3 Uppgifter om kommunalt avfall i offentliga miljöer lämnas direkt till Naturvårdsverkets E-tjänsteportal

Definitionen kommunalt avfall omfattar även avfall i offentliga miljöer såsom biologisk nedbrytbart grönt avfall från park- och trädgårdsskötsel (avfallsslag 20 02 01), såsom löv, gräs- och trädklipp, samt avfall från gatuhållningstjänster (avfallsslag 20 03 03), såsom innehåll i papperskorgar och skräp, utom material såsom sand, sten, lera eller damm¹. Kommunerna ansvarar för att lämna uppgifter omfattar därför även denna typ av kommunalt avfall.

Från och med referensår 2023 ska uppgifter om avfallsslagen 20 02 01 och 20 03 03 lämnas direkt till Naturvårdsverkets E-tjänsteportal för mottagande av uppgifter. Uppgifterna ska lämnas i vikt.

Avfall från gatuhållningstjänster och avfall från parkskötsel hanteras generellt av annan kommunal funktion än den som sköter avfallshanteringen. Naturvårdsverkets portal för mottagande av uppgifter om bland annat kommunernas kostnader inom gatuhållning används eftersom den riktar sig till samma funktion på kommunen.

För mer information om vilka avfallsflöden som ingår se avsnitt 2.3.8 och 2.3.9.

1.1.4 Via särskild undersökning

KOMMUNALT AVFALL SOM TRANSPORTERAS UTOMLANDS

För spårbarhet av kommunalt avfall som exporteras utomlands finns enligt 7 kap 4 § avfallsförordningen samt NFS 2020:10 krav på att uppgifter ska lämnas av den aktör som avser att transportera kommunalt avfall ut från Sverige. Uppgifter från dessa aktörer som generellt är privata bolag kommer vid behov efterfrågas separat genom en särskild undersökning.

Observera att den som exporterar avfall som omfattas av undantagen i tredje stycket 7 kap 4 § avfallsförordningen ska se till att uppgifter lämnas enligt respektive förordning om producentansvar.

ANDEL KOMMUNALT AVFALL FRÅN HUSHÅLL

Uppgifter om andel matavfall (livsmedels- eller köksavfall) från hushåll blir i enlighet med NFS 2020:10 från referensår 2025 en obligatorisk uppgift. Naturvårdsverket har sammanställt metoder för hur detta kan beräknas, se avsnitt 2.5.

Kommunen ska efter förfrågan från Naturvårdsverket ange en skattning av hur stor mängd av den totala mängden kommunalt avfall som har genererats av hushåll respektive verksamheter. Uppgifter om andel kommunalt avfall

---

¹ Skäl 10 [L_2018150SV.01010901.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:2018150SV.01010901.xml)

från hushåll kommer vid behov efterfrågas separat genom en särskild undersökning.

I Avfall Web kan uppgift om en beräknad eller uppskattad andel, avseende restavfall och matavfall, sedan tidigare lämnas årligen på frivillig grund.

1.1.5 Kvalité på data och kontroll av uppgifter

Det är kommunerna som är ansvariga för att lämna uppgifter till Naturvårdsverket samt för att dessa uppgifter är korrekta. Om uppgifter lämnas i Avfall Web rättas uppenbara fel av Avfall Sverige och kommunen kontaktas. Automatiska kontroller i Avfall Web indikerar avvikande värde från föregående år. För uppgifter som lämnas via Naturvårdsverkets E-tjänsteportal finns automatiska kontroller för överensstämmelse mellan insamlade och behandlade mängder.

Ytterligare kontroll och bearbetning av uppgifter, även de som lämnas direkt till Naturvårdsverket, görs vid behov av SMED (Svenska MiljöEmissionsData)² på uppdrag av Naturvårdsverket. Vid denna granskning kan återkontakter med vissa kommuner komma att ske.

---

² <https://www.smed.se/>

2. Uppgiftsskyldighet för kommuner

2.1 Definitionen kommunalt avfall

Den EU-gemensamma definitionen av kommunalt avfall utgör ramen för återvinningsmål för kommunalt avfall och således även rapportering av kommunalt avfall till EU. **Definitionen gäller oberoende om avfallet samlas in av privata eller av offentliga aktörer.**

Nuvarande definition av kommunalt avfall infördes i svensk rätt 2020 och enligt 15 kap 20 och 20a §§ miljöbalken är kommunerna ansvariga för insamling och behandling av kommunalt avfall. För vägledning avseende begreppet kommunalt avfall och dess omfattning finns [Vägledning till definitionen av kommunalt avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Till följd av tidigare praxis för kommunernas ansvar är Naturvårdsverket medveten om att de uppgifter som lämnas av kommunerna i dagsläget innebär en viss underrapportering för flera avfallstyper.

Bygg- och rivningsavfall är inte kommunalt avfall, men eftersom kommunernas ansvar även omfattar visst bygg- och rivningsavfall uppstår ytterligare osäkerhet i lämnade uppgifter då insamling av hushållens bygg- och rivningsavfall samordnas med skrymmande kommunalt avfall, så kallat grovavfall.

Regeringen kan enligt 15 kap. 21 § miljöbalken meddela undantag från kommunens ansvar i fråga om kommunalt avfall som omfattas av producentansvar. Kommunernas ansvar för lämnande av uppgifter om kommunalt avfall omfattar därför inte kommunalt avfall som samlas in inom ramen för producentansvar för förpackningar, returpapper, retursystem för plastflaskor och metallburkar, elutrustning eller batterier. Den 31 december 2021 upphörde producentansvaret för returpapper, läs mer om kommunernas ansvar under 2.2.3.

2.2 Kommunernas tillgång till uppgifter

Kommunerna ska lämna uppgifter om den totala mängd kommunalt avfall som samlas in i kommunen, med undantag för det avfall som samlas in inom producentansvaret. Kommunernas insamling kan ske i egen regi eller genom upphandlad entreprenad. Aktörer som yrkesmässigt samlar in

kommunalt avfall i kommunen ska till kommunerna lämna de uppgifter som de behöver vid lämnande av uppgifter till Naturvårdsverket.

Enligt tidigare praxis finns idag kommunalt avfall, utöver producentansvaren, som inte hanteras av kommunerna eller av kommunens upphandlade entreprenörer och därmed inte ingår i de uppgifter som kommunerna sammanställer.

Nuvarande ordning för lämnande av uppgifter kräver att samtliga aktörer är införstådda med vad som är kommunalt avfall. Kommunen kan vid särskilda skäl ge dispens enligt 15 kap. 25 § miljöbalken om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Vid sådana dispenser behöver kommunen säkerställa tillgången till uppgifter om kommunalt avfall för att kunna lämna uppgifter till Naturvårdsverket.

Lämnande av uppgifter om kommunalt avfall förutsätter att övriga aktörer som samlar in kommunalt avfall gör det på uppdrag av kommunen, inom ramen för av kommunen givna dispenser eller inom ett insamlingssystem för producentansvar som hanterar kommunalt avfall.

2.3 Obligatoriska uppgifter

2.3.1 Klassificering av avfall relativt indatakoder i Avfall Web

Rapportering av kommunalt avfall till EU görs utifrån avfallstyper enligt bilaga 3 i Avfallsförordningen. För varje avfallstyp anges en sexsiffrig avfallskod. Avfallskoder som är markerade med en asterisk (*) anger att avfallstypen är farligt avfall. Avfallstyperna är indelade i kapitel (tvåsiffrig kod) och underkapitel (fysiffrig kod). Klassificering av avfall ska göras av avfallsinnehavaren enligt 2 kap Avfallsförordningen. I NFS 2020:10 är det uttryckt som fraktioner, men med motsvarande betydelse som avfallstyper.

Definitionen kommunalt avfall motsvarar de avfallstyper som ingår i kapitel 15 01 om förpackningar som samlats in separat samt kapitel 20 om kommunalt avfall, med undantag för 20 02 02, 20 03 04 och 20 03 06³. I kapitel 20 finns underkapitel 20 01 Separat utsorterade fraktioner (utom 15 01 Förpackningar), 20 02 Trädgårds- och parkavfall (även avfall från begravningsplatser) samt 20 03 Annat kommunalt avfall än vad som anges i 20 01 och 20 02.

---

³ Skäl 10 [EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV \(EU\) 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall](#)

De uppgifter som kommuner kan lämna till Naturvårdsverket via Avfall Web sammanställs i tabell 1.

Tabell 1; Avfallskoder kopplade till relevanta indatakoder i Avfall Web.

Avfallskod	Avfallstyp	Beskrivning Avfall Web	Indatakod Avfall Web
20 01 40	Metaller	Metallskrot	I16
20 01 39	Plaster	Grovplast	I39
20 01 01	Papper och papp	Returpapper	I19
20 01 08	Biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall	Separat insamlat matavfall	I1a
20 01 25	Ätlig olja och ätligt fett	Separat insamlat matfett (spillfett)	I1a
20 01 25	Ätlig olja och ätligt fett	Fett från fettavskiljare	S9
20 02 01	Biologiskt nedbrytbart avfall	Trädgårdsavfall från hushåll	I12
20 01 38	Trä	Träavfall, ej impregnerat virke	I13
20 01 10, 20 01 11	Kläder, Textilier	Insamlat textilavfall	I64
20 03 01	Blandat avfall	Restavfall (brännbart) från hushåll samt avfall från verksamheter som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.	I1b
20 03 07	Skrymmande avfall	Grovavfallsfraktioner som inte inkluderats i övriga poster ovan (brännbart avfall (I14), övrigt grovavfall till materialåtervinning (I42), avfall som förberetts för återanvändning (I53) samt sorterat avfall (I60)	I14+I42+I53+I60
20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 17*, 20 01 19*, 20 01 29*, 20 01 30; 20 01 26*; 20 01 27*	Farligt avfall	Avser farligt avfall (smäkemikalier, oljehaltigt avfall, vatten- och lösningsbaserad färg, lustgastuber samt övrigt farligt avfall).	F2+F3+F23+F29 +F24

2.3.2 Exkludering av bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall ingår inte i definitionen kommunalt avfall, men omfattas i Sverige av kommunens ansvar gällande det bygg- och rivningsavfall som hushållen producerar i samband med mindre underhållsarbeten och reparationer i bostaden. Från den 1 januari 2023 ändrades ansvaret till att gälla även det avfall som produceras vid mer omfattande bygg- och rivningsarbeten i hushållen (om det inte producerats i en yrkesmässig verksamhet).

Som kommun lämnar man i Avfall Web uppgifter om skrymmande avfall enligt instruktioner för grovavfall. En bearbetning av data görs sedan av Naturvårdsverket utifrån tillgängliga fördelningsfaktorer.

Indatakoderna i Avfall Web för gips och asbest utesluts helt då de i sin helhet bedöms utgöra bygg- och rivningsavfall. Vissa kategorier utesluts i brist på fördelningsfaktorer, då de bedöms primärt utgöras av bygg- och rivningsavfall. Det gäller exempelvis inert/icke brännbart avfall, tryckimpregnerat trä och planglas.

De kategorier som i huvudsak bedöms innehålla annat kommunalt avfall än bygg- och rivningsavfall används som underlag för rapportering av kommunalt skrymmande avfall.

Vid framtida tillgång till resultat från plockanalyser utifrån produkttyper utmärkande för just för bygg- och rivningsavfall, kan dessa användas som underlag för att vidareutveckla fördelningsfaktorer för att uppskatta andelen bygg- och rivningsavfall i skrymmande avfall.

2.3.3 Textilavfall

Uppgift om total mängd insamlat textilavfall lämnas under indatakod I64. Kläder och andra textilprodukter för återanvändning som lämnas direkt till återbruksaktörer är inte avfall och ska i stället rapporteras under produktåterbruk i Avfall Web.

För uppskattning av hur textilavfallet sedan hanteras och slutligen behandlas använder Naturvårdsverket kompletterande uppgifter för att ange mängd textilavfall till:

I65 återanvändning (motsvarar textilavfall som förberetts för återanvändning),

I43 materialåtervinning, respektive

I66 energiåtervinning.

Textilavfall och rejekt som går till energiåtervinning rapporteras som energiåtervinning oavsett var det uppstår (inrikes eller utrikes).

2.3.4 Returpapper

Den 31 december 2021 upphörde producentansvaret för returpapper.

Ansvar för insamling och av returpapper ligger istället på kommunerna från och med 1 januari 2022. Kommunen ska se till att returpappret hanteras så att det är lätt att materialåtervinna. Detta omfattar även ett ansvar för att lämna uppgifter om insamlad mängd returpapper till Naturvårdsverket. Dessa uppgifter kan på samma sätt som övriga uppgifter om kommunalt avfall lämnas i Avfall Web. Uppgifter om behandling av returpapper kommer Naturvårdsverket undersöka särskilt genom kontakt med pappersbruk och återvinningsföretag. Uppgifterna används även för uppföljning av återvinningsmålet för returpapper i avfallsförordningen.

2.3.5 Insamlad mängd bioavfall

BIOAVFALL

Bioavfall som komponent av kommunalt avfall ska rapporteras till EU enligt följande koder:

20 Kommunalt avfall (hushållsavfall och liknande handels-, industri- och institutionsavfall) även separat insamlade fraktioner

20 01 Separat insamlade fraktioner (utom 1501 Förpackningar)

20 01 08 Biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall

20 01 25 Ätlig olja och ätligt fett

20 02 Trädgårds- och parkavfall (även avfall från begravningsplatser)

20 02 01 Biologiskt nedbrytbart avfall

MATAVFALL MOTSVARANDE LIVSMEDELS- ELLER KÖKSAVFALL

I Avfall Web lämnas uppgifter om separat insamlat matavfall och matfett i indatakod I1a; Separat insamlat matavfall från hushåll samt avfall från verksamheter som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.

Indatakod I1a Matavfall bedöms motsvara biologiskt nedbrytbart köks- och restaurangavfall (20 01 08). Avfallstypen omfattar även liknande avfall från livsmedelsbutiker. Indatakoden omfattar även separat insamlat matfett vilket motsvarar ätlig olja och ätligt fett (20 01 25). Ätlig olja och ätligt fett omfattar även fett från fettavskiljare för vilket uppgift lämnas separat enligt indatakod S9.

Naturvårdverkets bedömning är att livsmedels- eller köksavfall generellt kan användas synonymt med matavfall. Som kommun lämnas den totala mängden separat insamlat matavfall vilket därmed utgörs av livsmedels- eller köksavfall. Den totala mängden omfattar utöver matavfall från hushåll även matavfall från verksamheter (restauranger, personalmatsalar, storkök och livsmedelsbutiker).

I Avfall Web efterfrågas uppgifter om beräknad eller uppskattad andel matavfall från hushåll i procent I62. Lämnande av uppgift om andel matavfall från hushåll blir obligatorisk från och med referensår 2025 enligt NFS 2020:10. Vid redovisning av uppgifter får högst två år gammalt underlag användas för att skatta andelar. Se avsnitt 2.5 om metoder för beräkning av andel insamlat avfall från hushåll.

Omräkning till andelen livsmedelavfall⁴ görs i efterhand av Naturvårdsverket. Denna uppgift i kombination med uppgift om andel

---

⁴ livsmedel enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EG) nr 178/2002 som har blivit avfall

matavfall från hushåll används vid årlig rapportering till EU över uppkommen mängd livsmedelsavfall från hushåll. Uppgiften används även vid uppföljning av etappmålet för minskat matsvinn mätt i livsmedelavfall⁵.

TRÄDGÅRDSAVFALL

I Avfall Web lämnas som tidigare uppgifter om trädgårdsavfall från hushåll, exempelvis ris, grenar, kvistar, gräsklipp, planteringsjord, krukväxter, snittblommor, löv och fallfrukt, inlämnat på ÅVC, i kärl vid fastighet eller på annat sätt. Uppgifter om avfall från parkskötsel lämnas direkt till Naturvårdsverket, se avsnitt 2.3.8.

2.3.6 Farligt avfall

Uppgifter om farligt avfall lämnas enligt instruktioner i Avfall Web. Fördelningen görs enligt lämpliga indatakoder. Dessa bedöms av Naturvårdsverket gemensamt motsvara de avfallstyper av farligt avfall som klassas som kommunalt avfall.

2.3.7 Restavfall till eftersortering

I de fall restavfall skickas till eftersortering innan förbränning kan uppgifter om utsorterade avfallstyper till materialåtervinning lämnas i Avfall Web. Dessa mängder utgör, tillsammans med separat insamlade fraktioner, grund för beräkning av materialåtervinning av kommunalt avfall.

2.3.8 Avfall från gatuhållning

Uppgifter ska lämnas om vägd eller uppskattad mängd avfall från gatuhållningstjänster, såsom innehåll i papperskorgar och skräp på marken, som enligt definitionen utgör kommunalt avfall. Sand, sten, lera och damm ska inte inkluderas, det utgör inte kommunalt avfall. Tillgängliga uppgifter om insamlade mängder avfall från gatuhållning (avfallsslag 20 03 03) ska lämnas till Naturvårdsverket, se avsnitt 1.1.3.

Avfall från halkbekämpning (sopsand) är inte kommunalt avfall och ska därmed inte inkluderas i uppgifterna.

Hanteringen av gatuhållningsavfall sker antingen i egen regi eller är upphandlad. Ofta kan uppgifter om avfallsmängderna tas från fakturaunderlag, men denna möjlighet kan variera mellan kommuner och beroende på befintligt avtal med entreprenör.

---

⁵ [Matsvinnet ska minska mätt i mängd livsmedelsavfall - Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](https://sverigesmiljomal.se)

Alternativen för behandling av avfall från gaturenhållning är vid uppgiftslämnandet materialåtervinning, energiåtervinning eller annan behandling.

2.3.9 Avfall från parkskötsel

Uppgifter ska lämnas om vägd eller uppskattad mängd grönt avfall såsom biologiskt nedbrytbart växtmaterial (tex, löv, gräs- och trädklipp) som samlas in från park- och trädgårdsskötsel och som enligt definitionen utgör kommunalt avfall. Tillgängliga uppgifter om insamlade mängder avfall från parkskötsel (avfallsslag 20 02 01) ska lämnas till Naturvårdsverket, se avsnitt 1.1.3.

Kommunalt avfall från parkskötsel kan härröra från:

- Offentliga parker. Dessa sköts normalt av kommunal förvaltning eller dess entreprenör.
- Offentliga miljöer, tex lekplatser eller mellan flerbostadshus. Sköts ofta av kommunen eller bostadsbolag.
- Privata parker dit allmänheten har tillträde.
- Begravningsplatser.
- Rövning längs med vägar inne i stan.

Parkavfallet räknas som kommunalt avfall om det kommer från någon av platserna som listas ovan. Det behöver alltså inte ha uppkommit i en kommunal verksamhet och inte heller ha lämnats till en kommunal avfallsanläggning.

Uppgifter om gräsklipp, grenar etc. som lämnas kvar i naturen eller komposteras på plats klassas inte som kommunalt avfall och uppgifter om dessa mängder ska därför inte lämnas.

Avfall från parkskötsel på områden som allmänheten inte har tillträde till är inte kommunalt avfall.

Rester av växtdelar som uppstår vid skötsel av vägren längs motorvägar och järnvägar utgör inte kommunalt avfall utan tilldelas en kod som inleds med 02 01. Uppgifter om dessa flöden ska därmed inte lämnas.

Alternativen för uppgifter som kan lämnas om behandling av avfall från parkskötsel är kompostering, rötning, pyrolys för produktion av biokol, annan materialåtervinning, energiåtervinning eller annan behandling (ej materialåtervinning).

Avfall från papperskorgar och skräp i parkområde rapporteras som avfall från gaturenhållning, se avsnitt 2.3.8.

2.4 Uppgifter om det kommunala avfallets sammansättning

Uppgifter om sammansättningen på kommunalt skrymmande och blandat avfall ska enligt NFS 2020:10 lämnas av de kommuner som har genomfört undersökningar där detta uppskattats, vanligen genom plockanalyser av restavfall eller grovavfall. Redovisningen som utgör en analys av hur olika avfallstyper fördelar sig andelsmässigt i blandat och skrymmande avfall kan baseras på upp till tre år gamla underlag. Kravet på lämnande av uppgifter gäller således endast de kommuner som genomfört plockanalyser de senaste tre åren.

För genomförande av plockanalyser tillämpas med fördel Avfall Sveriges manualer. Detta skapar förutsättning för jämförbara resultat som kan användas som underlag för nationell avfallsstatistik. För att få mata in uppgifterna i Avfall Web måste Avfall Sveriges manualer i allt väsentligt följas.

2.5 Metoder för beräkning av andel insamlat avfall från hushåll

Naturvårdsverket rekommenderar två olika metoder för att beräkna andelar av insamlat avfall som kommer från hushåll respektive verksamheter. Metod 1 bygger på att kommunen väger och registrerar varje kärl vid tömning, medan metod 2 är anpassad för alla andra kommuner. Vissa kommuner kan ha speciella förutsättningar som gör andra metoder mer exakta och kan då användas. Att bara räkna antal abonnemang till olika kunder är inte en tillräckligt precis metod.

Två avfallsslag omfattas av denna vägledning:

- Beräknad eller uppskattad andel matavfall från hushåll inkl. specialbostäder. Från 2026 (referensår 2025) är det obligatoriskt att rapportera detta (NFS 2020:10). I Avfall web rapporteras det under I62.
- Beräknad eller uppskattad andel restavfall från hushåll inkl. specialbostäder. Frivillig uppgift, men kommunen ska efter förfrågan från Naturvårdsverket ange en skattning av hur stor mängd kommunalt avfall som genererats av hushåll respektive verksamheter (NFS 2020:10). I Avfall web rapporteras det under I63.

2.5.1 Metod 1: Insamlad mängd enligt vägning vid tömning

I kommuner där det används insamlingsfordon med våg och där vägning av avfallet sker vid varje tömning kan andelen beräknas genom att summera alla viktuppgifter.

Beräkningen baseras på registrerad tömd vikt av respektive fraktion från hushåll enligt kundsystemet och den totalt insamlade mängden.

DRA UT RAPPORTER FRÅN KUNDSYSTEMET

Grunden för beräkningarna är rapporter som dras ut ifrån kundsystemet med vikter för samtliga aktiva abonnemang. Vikter bör avse tolv månader för att få med årstidsvariationer. Se till att få med alla typer av abonnemang, såsom kärl, krantömda behållare och container.

Olika kundsystem ger olika möjligheter att ta fram rapporter i rätt format. Om kunskap inte finns i kommunen bör systemleverantörens kundtjänst kontaktas för att hjälpa till att ta fram rapporter.

Beräkna totala vikter och vikter från hushåll

Kärlstorlek eller hämtfrekvens spelar ingen roll för beräkningarna, summera alla vikter från hushållens abonnemang samt vikter från alla abonnemang.

M_{hush} = insamlad mängd avfall av aktuell fraktion från hushåll under året, kg

M_{tot} = totalt insamlad mängd avfall av aktuell fraktion från både hushåll och verksamheter under året, kg

$F = M_{\text{hush}}/M_{\text{tot}}$ = andelen av den insamlade mängden förpackningsavfall av aktuell fraktion från hushåll under aktuell period, %

TOLKA INFORMATION I KUNDSYSTEMET

Det måste gå att särskilja vilka hämtställen i kundsystemet som avser hushåll. Om de uppgifterna saknas kan manuell handpåläggning krävas för att avgöra vilka vikter som tillhör hushåll. Lämpligt är att registrera det i kundsystemet så att mer precisa rapporter kan tas fram även i framtiden.

Notera att avfall från hushåll inte bara kommer från privatkunder. Till exempel hyreshus och specialbostäder såsom omsorgsboende drivs av företag och andra organisationer.

Det förekommer att vikter inte registreras vilket ger ett skevt resultat. Till exempel gör trasiga taggar på kärlden att vikt inte registreras vid alla hämtningar. Det kan även förekomma att vissa abonnemang inte innefattar vägning, såsom säckhämtning eller vissa containrar. Om möjlighet finns ska dessa vikter uppskattas och adderas till M_{hush} och M_{tot} . Om de extra vikterna inte bedöms påverka skattningen behöver dessa extra beräkningar inte göras.

2.5.2 Metod 2: Tömd volym och fyllnadsgrad enligt kundsystem

Kommuner som inte väger kärl vid tömning ska basera beräkningarna på tömd volym hos kunderna. Beräkningen baseras på uppgifter från kundsystemet om antal behållare och antal tömningar under aktuell period av respektive fraktion på samtliga hämtställen. Fyllnadsgrad i olika kärl kan variera stort, varpå faktorer används för att räkna om från volym till vikt.

DRA UT RAPPORTER FRÅN KUNDSYSTEMET

Grunden för beräkningarna är rapporter som dras ut ifrån kundsystemet, om hur många aktiva abonnemang som finns av olika typer. Se till att få med alla typer av abonnemang, såsom kärl, krantömmande behållare och container.

Olika kundsystem ger olika möjligheter att ta fram rapporter i rätt format. Om kunskap inte finns i kommunen bör systemleverantörens kundtjänst kontaktas för att hjälpa till att ta fram rapporter.

TOLKA INFORMATION I KUNDSYSTEMET

Det måste gå att särskilja vilka hämtställen i kundsystemet som avser hushåll. Om de uppgifterna saknas kan manuell handpåläggning krävas för att avgöra vilka vikter som tillhör hushåll. Lämpligt är att registrera det i kundsystemet så att mer precisa rapporter kan tas fram även i framtiden.

Notera att avfall från hushåll inte bara kommer från privatkunder. Till exempel hyreshus och specialbostäder såsom omsorgsboende drivs av företag och andra organisationer.

RÄKNA OM TYP AV ABONNEMANG TILL FÖRVÄNTAD VIKT

I kundsystemet framgår storlek på kärl, hämtintervall och antal hämtställen som har varje abonnemang. För att räkna ut vad det motsvarar i vikt används faktorer över fyllnadsgrad. Mängderna i kg beräknas på detta sätt:

$$M = (\text{Antal hämtställen}_{\text{abn1}} * \text{Kärlvolym}_{\text{abn1}} * \text{hämtningar per år}_{\text{abn1}} * \text{fyllnadsgrad}_{\text{abn1}}) +$$

$$(\text{Antal hämtställen}_{\text{abn2}} * \text{Kärlvolym}_{\text{abn2}} * \text{hämtningar per år}_{\text{abn2}} * \text{fyllnadsgrad}_{\text{abn2}}) + \dots$$

Abn1 och abn2 etc syftar på alla de olika abonnemang som kommunen tillhandahåller. Beräkna vikter separat för hushåll och verksamheter.

De vikter som räknas fram kommer inte att bli exakt samma som de faktiska vikterna. Men det gör ingenting, eftersom det intressanta är *skillnaden* på hushåll och verksamheter, inte totala vikterna. Om kommunen samlar in flera fraktioner i samma kärl för optisk sortering kommer beräknade vikter mat- och restavfall inte säga mycket om hur fyllt själva kärlet är. Även i det fallet är det inget problem att beräknade vikter stämmer dåligt med verkligheten, eftersom det intressanta är *skillnaden* på hushåll och verksamheter.

Det är upp till varje kommun att använda de faktorer för fyllnadsgrad som passar dem bäst, utifrån Tabell 2. Gör antaganden om vilka faktorer som bäst liknar dem i egna kommunen, eller gör antaganden om att ändra faktorer. Till exempel är fyllnadsgraden i 400 liters kärl *förmodligen* samma som i 370 liters, och fyllnadsgraden är *förmodligen* hälften i villor med veckohämtning som i dem med varannan veckas hämtning.

Tabell 2; Olika avfallsabonnemang har olika genomsnittlig fyllnadsgrad. Dessa är beräknade utifrån viktuppgifter från tre större svenska städer. De går bra att använda av alla svenska kommuner.

Kärlstorlek	Hämtintervall	Fraktion	Hushåll eller verksamhet	Fyllnadsgrad kg/l
140 liter	156 ggr/år	Matavfall	Verksamhet	0.112
660 liter	Olika	Restavfall	Verksamhet	0.032
370 liter	Olika	Restavfall	Verksamhet	0.071

BERÄKNA TOTALA VIKTER OCH VIKTER FRÅN HUSHÅLL

När vikter från alla abonnemang är beräknat kan andelen avfall från hushåll räknas fram.

M_{hush} = beräknad mängd avfall av aktuell fraktion från hushåll under året, kg

M_{tot} = totalt beräknad mängd avfall av aktuell fraktion från både hushåll och verksamheter under året, kg

$F = M_{\text{hush}}/M_{\text{tot}}$ = andelen av den beräknade mängden avfall av aktuell fraktion från hushåll under aktuell period, %

TOLKA INFORMATION I KUNDSYSTEMET

Det måste gå att särskilja vilka hämtställen i kundsystemet som avser hushåll. Om de uppgifterna saknas kan manuell handpåläggning krävas för att avgöra vilka vikter som tillhör hushåll. Lämpligt är att registrera det i kundsystemet så att mer precisa rapporter kan tas fram även i framtiden.

Notera att avfall från hushåll inte bara kommer från privatkunder. Till exempel hyreshus och specialbostäder såsom omsorgsboende drivs av företag och andra organisationer.

Fyllnadsgraden kan skilja sig mellan helårsboende och säsonsboende. Om hämtning sker året om även för säsonsboende kommer fyllnadsgraden vara låg stora delar av året. Men om kommunen tillhandahåller säsonsabonnemang är fyllnadsgraden förmodligen snarlik. Kommuner med många säsonsboende behöver göra antaganden om vilket årsgenomsnitt som är rimligt.

3. Uppgiftsskyldighet för den som transporterar kommunalt avfall utomlands

3.1 Obligatoriska uppgifter

Avseende uppgifter om kommunalt avfall som transporteras utomlands kommer dessa uppgifter vid behov efterfrågas i en särskild undersökning, se avsnitt 1.1.2. Uppgifter enligt följande kommer att efterfrågas:

- Transportör inkl. kontaktuppgifter
- Typ av avfall, ange relevant 20-kod för kommunalt avfall
- Vikten i kilogram på det avfall som har transporterats för behandling till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),
- Vikten i kilogram på det avfall som har exporterats för behandling till ett land utanför EES,
- Hur avfallet har behandlats (ange avfallsbehandling)
- Resultat av avfallsbehandling, hur mycket av det transporterade avfallet (i kilogram) har:
  - Materialåtervunnits enligt specificerade beräkningspunkter enligt NFS 2020:10
  - Energiåtervunnits
  - Återvunnits eller bortskaffats på annat sätt

Beskrivning av särskilda åtgärder för kvalitetskontroll och spårbarhet. Beskrivningen ska minst innehålla information om

1. hur uppgifter om materialåtervunna mängder samlas in,
2. från vilka typer av aktörer uppgifterna samlas in,
3. hur uppgifterna om materialåtervunna mängder valideras, och
4. vilka skattningar som används.